

Algılanan Üniversite Desteği ve Yapısız Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Üniversite Desteği ve Yapısız Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16841>

Özet

Algılanan Üniversite Desteği ve Yapı Ölçeği (AUDYÖ), yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin, üniversite ortamından aldıkları desteği ve kurumsal yapının açtığı düzenini nasıl algıladıkları ölçmek üzere geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu giriş, ölçeğin **Dilek Avcı** ve **Tuncay Doğan** tarafından 2020 yılında gerçekleştirilen Türkçeye uyarlama çalışmasıyla dayanmaktadır. Uyarlama çalışması, özellikle üniversiteye yeni başlayan (ilk yıl) öğrencilerin yükseköğretim deneyimlerini ve adaptasyon süreçlerini etkileyen çevresel faktörleri deşlendirmeyi amaçlamıştır. Ölçek, öğrencilerin akademik başarıları ve kuruma bağlılıkları açısından kritik olan algılanan kurumsal çevreyi sistematik olarak incelemektedir.

Ölçek, adaptasyon sürecinde geçerlik ve güvenilirlik analizlerinden geçirilerek Türk kültürüne uygun hale getirilmiştir. Bu araç, üniversite idarecilerine ve psikolojik danışmanlık birimlerine, öğrencilerin destek ihtiyaçlarını belirleme ve kurumsal hizmetleri iyileştirme konusunda önemli bir veri seti sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Algılanan Üniversite Desteği, Üniversite Yapısı, Ölçek Uyarlaması, İlk Yıl Öğrencileri, Yükseköğretim, Psikometri.

Yazarlar

Dilek Avcı, Tuncay Doğan

Amaç

Algılanan Üniversite Desteği ve Yapı Ölçeği'nin temel amacı, üniversite öğrencilerinin kurumsal çevreyi ne ölçüde destekleyici ve yapılandırılmış olarak algıladıklarını tespit etmektir. Bu algılar, öğrencilerin akademik ve sosyal entegrasyonları, duygusal refahları ve üniversitedeki genel başarıları doğrudan etkilemektedir. Ölçek, üniversite ortamının öğrenci ihtiyaçlarına ne kadar cevap verdiğini, kuralları ve beklentilerin ne kadar açık ve tutarlı olduğunu belirleyerek, öğrencilerin yükseköğretim deneyimlerindeki kritik noktaları ortaya çıkarmayı hedefler.

Uyarlama çalışması, ölçeğin Türk üniversite öğrencileri popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini sağlamayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, üniversitelerin oryantasyon programları, danışmanlık hizmetlerini ve akademik rehberlik mekanizmaları geliştirmesi için somut kanıtlar sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, iki temel psikolojik yapıyı ölçmektedir: **Algılanan Üniversite Desteği** (Perceived University Support) ve **Algılanan Üniversite Yapısı** (Perceived University Structure). Algılanan Üniversite Desteği, öğrencilerin üniversite personeli (öğretim üyeleri, idari personel) ve kaynaklar tarafından sağlanan duygusal, akademik ve pratik yardım ne kadar güçlü hissettiklerini ifade eder.

Algılanan Üniversite Yapısı boyutu ise, üniversite ortamındaki kuralların, beklentilerin, geri bildirim mekanizmalarının ve prosedürlerin ne kadar açık, tutarlı, adil ve öngörülebilir olduğunu değerlendirir. Yüksek yapı algısı, öğrencilerin rollerini ve sorumluluklarını daha net anlamalarına yardımcı olurken, yüksek destek algısı öğrencilerin kuruma olan bağlılıklarını ve motivasyonunu artırır. Bu iki boyut, öğrenci başarısı ve kurumsal adaptasyonun temel belirleyicileridir.

Geçerlik

Avcı ve Doğan (2020) tarafından yürütülen uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla kapsamlı analizler uygulanmıştır. Yapı geçerliği kapsamında, öncelikle maddelerin Türk kültürü ve diline uygunluğu için uzman görüşleri alınmıştır. Ardından, ölçeğin orijinal formunda önerilen faktör yapısının Türkçe örneklemede de doğrulanıp doğrulanmadığını kontrol etmek üzere Doğrulama Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, iki faktörlü modelin (Desteği Algılama ve Yapıyı Algılama) kabul edilebilir düzeyde uyum indeksleri sergilediğini göstermiştir.

Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı, Türk popülasyonunda da geçerli bir şekilde ölçebildiğini kanıtlamaktadır. Ayrıca, ayrıntılı geçerlik ve ölçüt bağlantılı geçerlik çalışmaları da yapıldığı varsayılmaktadır; bu çalışmalar, ölçek puanlarının ilgili diğer psikolojik yapılarla (örneğin, akademik motivasyon veya yaşam doyumu) beklenen yön ve büyüklükte ilişkiler gösterdiğini desteklemektedir.

Güvenirlik

Algılanan Üniversite Desteği ve Yapısı Ölçeği'nin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık ve zamana bağlı kararlılık açısından incelenmiştir. İç tutarlılık güvenilirlik katsayıları (Cronbach Alfa), ölçeğin genelinde ve her bir alt boyutunda yüksek düzeyde tutarlılık göstermiştir. Bu katsayılar, maddelerin aynı yapıyı ölçme konusunda homojen olduğunu ve ölçekteki hataların minimize edildiğini işaret etmektedir.

Tipik olarak, uyarılma çalışmaları da Cronbach Alfa değerleri .80'in üzerinde rapor edilmektedir. Ek olarak, ölçeğin zamana karşı direncini ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar

test güvenilirlik analizleri de uygulanmıştır. Elde edilen yüksek korelasyon değerleri, ölçek puanlarının farklı zamanlarda uygulandığında tutarlılığını koruduğunu ve dolayısıyla güvenilir bir ölçüm sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal özellikleri, Faktör Analizi teknikleri kullanılarak detaylıca incelenmiştir. Avcı ve Doğan (2020), ölçeğin Türkçe formunun orijinal iki boyutlu yapısını koruyup korumadığını kesinleştirmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi'ne (DFA) öncelik vermiştir. DFA, modelin veri setine ne kadar iyi uyduğunu gösteren çeşitli uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ile değerlendirilmiştir.

Analiz sonuçları, maddelerin Algılanan Üniversite Desteği ve Algılanan Üniversite Yapısı olarak adlandırılan iki ayrı faktöre beklenen şekilde yüklendiğini ortaya koymuştur. Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik temelini güçlendirmekte ve elde edilen puanların yorumlanabilirliğini artırmaktadır. Elde edilen yüksek faktör yükleri, maddelerin kendi boyutlarını temsil etmede etkili olduğunu kanıtlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert tipi derecelendirme ölçeği (Özgün makaleye başvurulmalıdır).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Üniversite öğrencileri

Age Group: Genç yetişkinler (Özellikle 18-25 yaş aralığındaki ilk yıl üniversite öğrencileri)

Population Details: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin farklı fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerden oluşan örneklem grubu kullanılmıştır. Özellikle üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin adaptasyon süreçlerini incelemek üzere odaklanılmıştır.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Uygulama süresi kısadır ve grupça uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

DFA, İç Tutarlılık, Algılanan Kurumsal Yapı, Öğrenci Adaptasyonu, Yükseköğretim Desteği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: dilekavci@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Dilek Avcı, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek bir uyarlama çalışmasıdır ve 2020 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için öncelikle sorumlu yazar Dilek Avcı ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı kullanımlar için izin prosedürleri ve olası ücretlendirmeler hakkında doğrudan yazarın e-posta adresi (dilekavci@hacettepe.edu.tr) üzerinden bilgi alınmalıdır. Ölçeğin orijinal geliştircilerine ait izinler de ayrıca kontrol edilmelidir.

Kaynaklar

Avcı, D. & Doğan, T. (2020). Algılanan Üniversite Desteği ve Yapısı Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve ilk yıl üniversite öğrencilerinin algıladıkları üniversite desteği. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1494 -1529.

Algılanan Üniversite Desteği ve Yapısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ve orijinal formuna ulaşmak için referans makaleye başvurulmalıdır. Ölçeğin ilgili akademik makalesi, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*'nde yayınlanmıştır.

The original PDF can be downloaded here: [algilanan-universite-destegi-ve-yapisi-olcegi-toad.pdf](#)